

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Za kmetško zmago

Pred nami je usodni dan 5. maja, ko se bomo morali odločiti, komu hočemo zapati za naslednja leta vodstvo države: ali ljudem starega političnega kova, ki se ne morejo iznebiti stare politične miselnosti in ki so ves politični razvoj zadnjih let krafkoma prespali, ali pa tistim ljudem, ki so spoznali in na podlagi svojega spoznanja tudi resno začeli ustvarjati novo politiko resnega dela in gospodarske obnove, ki je v časih, v kakršnih živimo dandanes, edino mogoča.

Stara politika, to je tista, ko smo se šli liberalno-klerikalne mance in ko so plezali po naših kmetških hrbtih navzgor čisto nekmetški ljudje, ki so se »borili« junaško za neke več ali manj meglene »ideje« — ta stara politika je bila dobra za čase, ko se nam j. razmeroma dobro godilo in ko smo bili vsi siti vsaj črnega kruha in krompirja. Za različna »modrovajja« je človek razpoložen le takrat, kadar je sit. Nekaj takih sitih ljudi pa je tudi še danes na svetu, ki jih stiska naše dobe prav nič ne mori, in ti ljudje bi radi tudi danes še modrovali in se »borili za ideje«, račune take politike pa naj bi po stari navadi plačevali mi kmetje.

Kogar pa je zadela današnja gospodarska stiska z vso svojo težo, ta za tiste stare politične bedarije nima več časa. Časi so prehudi in pretežki. V takih časih pa moramo zlasti mi kmetje misliti, kako se bomo rešili svojih nadlog, da bomo spet enkrat siti, obuti in oblečeni in zato nas veže dolžnost do nas samih in do naših rodbin, da stopimo v nedeljo 5. maja vsi odločno na volišča in da oddamo svoje glasove za nove ljudi, ki so trdno odločeni kreniti na nova pota v politiki in v gospodarstvu in ki ne bodo skrbeli in gledali samo na to, ali se bo dobro godilo »liberalcem« ali pa »klerikalcem«, ampak bodo gledali in skrbeli, da se bo dobro godilo kmetom, in sicer vsem kmetom, brez razlike! To je prva in najvažnejša zahteva vsakega kmeta, ki se res tudi čuti kmeta in se zaveda svoje dolžnosti do sebe, do svoje rodbine, do svojega stanu in s tem tudi do svoje države!

Mi moramo in tudi bomo v nedeljo temeljito obračunali z vsostarošaro, kinemoreintudi noče razumeti novega časa, in se bomo odločili za novo politiko, ki je tudi naša — kmetška politika. To politiko pa zastopa sedanja vlada g. Bogoljuba Jevtiča, v kateri sedi tudi naš dr. Drago Marušič.

Nam, priprostim kmetom, narekuje že naša p. prosta pamet, da moramo, če hoče-

mo kaj pozitivnega doseči, pri vodstvu državnih poslov sodelovati in da ne smemo stati ob strani, če se hočemo uveljaviti kot kmetje. Kolikor več naših kmetških glasov se bo odločilo za kmetško politiko sedanje vlade, toliko več bomo veljali in toliko bolj se bo dvignila naša kmetška samozavest, če bomo z ozirom na število oddanih kmetških glasov lahko rekli: To je naša zmaga, naša kmetška zmaga!

Ne dajte se torej v nedeljo slepiti in varati od starih političnih sleparjev in zlasti se ne bojte njihovih praznih groženj! Nam je znano, kako ti ljudje na skrivaj »delajo« in kako pripovedujejo, »da bo ta vlada vsak

trenutek padla« in kar je podobnih bedarij. Poven odkrito, da so to same prazne čenče! Če bomo vsi kmetje storili v nedeljo svojo dolžnost — in vsaj večina jo bo storila —, potem se nam ni treba prav nikogar bati, ker bomo zmagali mi kmetje!

Mi smo tista sila, ki nosi temelj države, in ne tiste stare in preperete politične razvaline ali pa razni novi (ali pa novi!) politični pustolovci, ki bi po starih receptih radi »delali za kmeta«, v resnici pa le za svoj žel. na račun kmeta!

Kmetje! V nedeljo gremo vsi na volišča, da izvojujemo zmago kmetške misli, s tem, da glasujemo za listo predsednika vlade g. Bogoljuba Jevtiča in ministra dr. Marušiča!

Volilno gibanje

30.000 zborovalcev odobrava z mogočnim aplavzom govore naših ministrov

Ljubljanski župan dr. Ravnihar pozdravlja in želi dobrodošlico predsedniku vlade g. Jevtiču

Pretekla nedelja je bila ne samo za Ljubljano, ampak za vso Slovenijo velepomemben, da ne rečemo zgodovinski dan. Tega dne namreč je na najbolj prostornem ljubljanskem trgu nad 30.000 slovenskih volilcev, ki so prihitali v Ljubljano iz vseh krajev naše ožje domovine, s svojo navzočnostjo na volilnem shodu predsednika vlade g. Bogoljuba Jevtiča in še bolj z gromovitim odobravanjem govorov jasno in odločno izreklo, da ne mara več stare strankarske politike, ki nam je napravila v naši žalostni preteklosti toliko škode in povzročila toliko zla, ampak da hoče novo politiko iznovega in mirnega

in složnega dela, da hoče obnovo gospodarstva v korist vseh slojev in stanov in da hoče spoznavati, ki naj omogoči dosego tega visokega in težkega cilja.

To je povedalo na nedeljskem volilnem zborovanju nad 30.000 slovenskih volilcev.

Prihod v Ljubljano

Volilci so začeli prihajati v Ljubljano deloma že v soboto, večina pa je prišla ali pa se je pripeljala v Ljubljano že v zgodnjih jutranjih urah. Mesto je bilo vse v zastavah. Nekaj časa je kazalo, da bo dež motil veličastno prireditev,

Mestni župan dr. Ravnihar otvarja zborovanje

toda že okoli 10. ure, ko se je bližal Ljubljani vlak z ministri-govorniki, se je zjasnilo in krasno spomladansko solnce je sijalo na tisočglavo množico, ki se je bila zgrnila na ljubljanskem kolodvoru, da pozdravi nosilca državne kandidatne liste g. Jevtića, ministra za promet Vujića in ministra Popovića in dr. Auerja.

K sprejemu in pozdravu na kolodvoru so prišli poleg ministra dr. Marušiča, bana dr. Puc, ljubljanskega župana dr. Ravniharja, senatorjev Puelja in Ivana Hribarja še številni bivši poslanci in sedanji kandidatje in zelo mnogo zastopnikov narodnih društev in organizacij. Med njimi je vzbujal posebno pozornost g. Robena v krasni istrski narodni noši, ki je predsednika Jevtića v imenu svojih rojakov tudi pozdravil.

Ko se je vlak ustavil, je pozdravil visoke goste najprej ljubljanski župan dr. Vladimir Ravnihar, za njim pa ban dr. Dinko Puc. Med sviranjem godbe in med viharnimi živio-klici so se ministri odpeljali v bansko palačo, odkoder so po kratkem odmoru odšli na zbirališče.

Na Kongresnem trgu

Kongresni trg je bil natlačeno poln. Tam so se zbrali vsi: meščani in kmetje ramo ob ramo. Posebno mnogo je bilo kmetov in ravno navzočnost kmetov je bila najlepši dokaz, da to zborovanje ni bilo le ljubljansko, ampak da je bilo res pravo vsenarodno zborovanje.

Na Kongresni trg so prišli zborovalci v veličastnem sprevodu. Na čelu sprevoda je igrala godba »Sloge«, za njo pa so korakali gasilci, med množico pa so se vozili lepo okrašeni vozovi s kmetjskimi fanti in dekleti.

Drug sprevod ljudi pa se je vil od kolodvora po Miklošičevi cesti na zborovališče.

Tako se je nabralo na Kongresnem trgu nad 30.000 ljudi, ki so nestrpnost pričakovali začelka zborovanja.

Govori g. Jevtić

Po kratkem pozdravnem in otvoritvenem govoru ljubljanskega župana g. dr. Ravniharja je pričel govoriti predsednik vlade g. Bogoljub Jevtić, ki je rekel med drugim:

»Nenavadno se veselim, da se mi je ponudila priložnost, da vas lahko o priliki tega važnega narodnega posla pristrčno pozdravim na tem izredno uglednem zborovanju kot predsednik kraljevske vlade v njenem imenu, in kot nosilec državne liste v imenu vseh kandidatov na tej listi.

Danes smo se sestali tu vsi brez razlike, v neomajni skupnosti čuvstev in prepričanja, da je kraljevina Jugoslavija nedotakljiva celota našega narodnega življenja in obstoja.

Bratje! Zemljepisna lega in moč zedinjenega naroda nalagata kraljevini Jugoslaviji posebne dolžnosti v mednarodnem življenju. Te sami veste. Čim močnejši in čvrstejši je kdo, čim bolj priznan in ugleden v družbi, tem večje so tudi

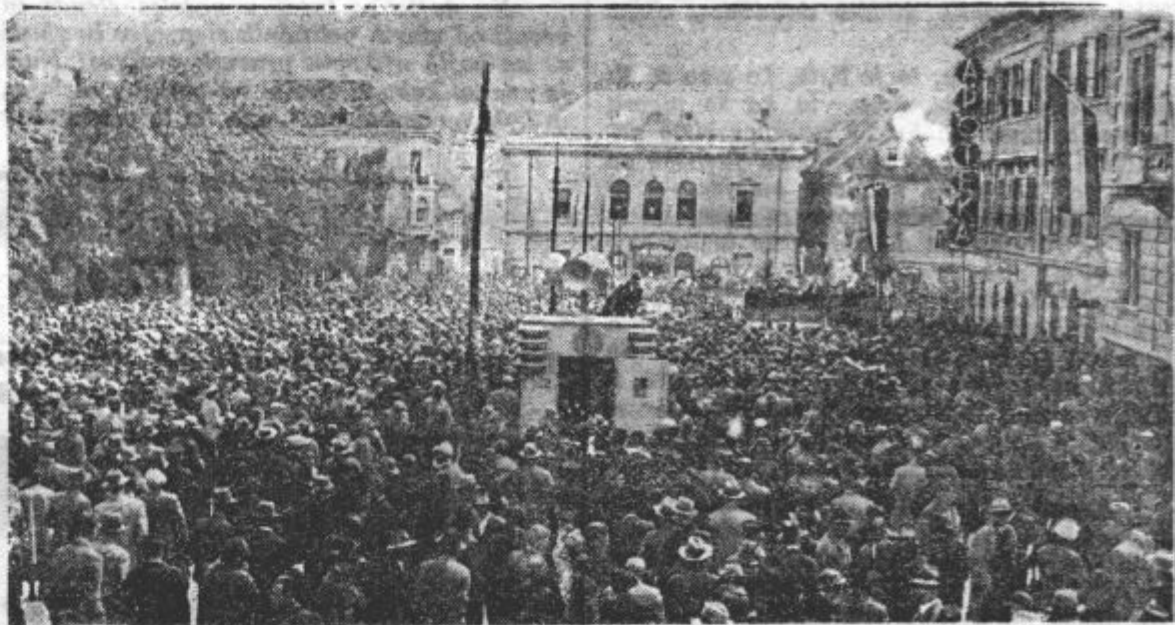
njegove obveznosti. Mednarodne dolžnosti kraljevine Jugoslavije so v njeni zgodovinski nujnosti. Ona ima biti zvest čuvar miru in spoštovanja obveznosti v mednarodni skupnosti, iskren zatočnik sporazuma in sodelovanja. Pri izvajanju teh dolžnosti ima vse možnosti za popoln razvoj in za primeren prostor na svetu. To so njene visoke dolžnosti, to je tudi njeno zgodovinsko poslanstvo, s katerim se ponaša. Vi, ki živite tu stoletja in stoletja, izpostavljeni v boju med dvema velikima narodoma, najbolje pojmuje pomen mo-

dogem. Mi hočemo več in boljše od tega. Mi hočemo močno in mednarodno ugledno kraljevino Jugoslavijo. Hočemo unitarno državo s popolnimi banovinskimi samoupravami in dekoncentracijo oblasti. Hočemo sodobno organiziranje gospodarstva in socialnega življenja vsega naroda. Hočemo medsebojno harmonijo vseh družabnih vrst in solidarnost v težki borbi z gospodarsko, socialno in moralno krizo sedanjega časa. Regionalizem in oddvojenost sta slabosti; samo zedinjeni narod s skupnim in organiziranim prizadevanjem si more zagotoviti obstoj in napredno bodočnost.

Dragi prijatelji in bratje! Danes v neposrednem stiku z vami, v srcu naše divne Slovenije, vam moram izraziti svoje občudovanje za neumorno konstruktivno delo pri povzdigi naše nacionalne kulture. Koliko lepega, vzvišenega narodnega poleta in zamaha je od jugoslovanskega idealizma našega velikega pesnika Prešerna pa vse do učitelja in organizatorja velike zgradbe slovenskega združništva dr. Janeza Kreka. Odtod naša vera, da bo program jugoslovanske narodne obnove naletel pri vas na popolno razumevanje in soglasno podporo.

Svoj govor je zaključil ministrski predsednik Jevtić s pozivom, naj 5. maja nihče ne ostane doma in naj vsi glasujejo za listo reda, miru, sporazuma in sodelovanja za gospodarsko obnovo.

Poslušalci so sprejeli govor g. Jevtića z ogromnim odobravanjem, ki se kar ni hotelo poleči.

Veličasten pogled na množico na Kongresnem trgu

či jugoslovanskega edinstva in visoko poslanstvo, ki ga ima Jugoslavija.

Naš cilj: Več dela in kruha

Bratje! V proglasu, ki smo ga mi, člani kraljevske vlade, poslali volilcem, v proglasu, ki ga poznate, smo jasno in določno povedali, kakšne so naše dolžnosti in kaj nam je cilj v državni upravi. Jasno in glasno smo rekli, da se na teh volitvah ne sme prepirati, ne glasovati o državnem in narodnem edinstvu. Te svete pridobitve stoje nedotakljivo nad nami, nad volilno borbo, ki naj obnovi narodno skupščino. Naš narod hoče neodoljivo izrabo vseh sil za veličino in blagostanje ene in nedeljive Jugoslavije. Čas je, da se razvijejo vse energije v neutrudljivi akciji ustvarjanja in grajenja. Danes, ko je treba zaorati globoko brazdo socialnega in gospodarskega prepoda, ko je treba reševati naš narod gospodarske stiske in izčrpljenja, ko je treba ustvarjati več dela in več kruha, ne smemo prekrižati rok in se abstinirati. Iskreno moramo obžalovati, da nekatere sile, čeprav maloštevilne, v teh krajih niso z nami, v isti črti, v istem poletu. Mi nočemo front, mi hočemo složno narodno gibanje za napredek in zboljšanje. Dosti smo videli in izkusili, da ne bi poznali dejanske vrednosti teh znanih političnih

Govori g. Vujić

Naslednji govornik je bil minister za promet Vujić. Ta je rekel med drugim:

Bile so razne vlade in razni programi. Vsaka vlada je prihajala z izdelanim programom. Obljubila je, toda ni prišla do tega, da bi ta program ljudi izvedla. Ko je Nj. kr. Vis. knez-naměstnik Pavle Karadjordjević (Dolgofrajni vzkliki: Živel knez!), uvidel z obema gospodoma namestnikoma, da tako dalje ne gre, je poklical vlado mladih ljudi, vlado nenavadne energije, vlado g. Bogoljuba Jevtića (Ovacije g. Jevtiću.

Vlada predsednika Bogoljuba Jevtića je prišla kol vlada ljudi, ki hočejo izpolniti program, ki je narodu po godu. Ona združuje svoj program v besedah: Narod hoče dela in kruha. (Vzkliki: Tako jel)

Vlada in kmetje

Ker živi v naši državi na vsakih slo ljudi 85 kmetov, ki ustvarjajo hrano za vse, je kraljevska vlada posvečila posebno pozornost kmetiji in kmetu. Kadar je kmet zadovoljen, bo zadovoljen tudi delavec, bo zadovoljen in obrtnik i trgovec trgovec i uradnik. Bratje, zdaj ima-

Opozorilo naročnikom!

Vse naročnike, ki dolgujejo na naročnini za nazaj še kak znesek, opozarjamo tem potom, da vsak prizadeji vsaj do konca tega meseca svoj zaostanek poravnati. Vsakomur, ki bo ta naš opomin prezrl, bomo žal primorani nadaljnje pošiljanje »Kmetškega lista« ustaviti.

Perilo s kuhanjem razkužiti!

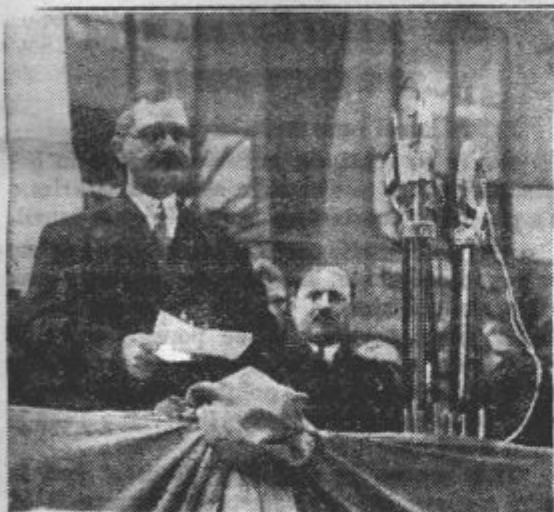
Misli na to: samo ako je perilo popolnoma čisto in ako so uničene v njem vse bolezenske kali, bo ostalo telo zdravo. Perite zato perilo s Schichtovim Radionom. Pri kuhanju razvija na milijone kisikovih mehurčkov, ki prodirajo skozi perilo, ga temeljito očistijo in uničijo vse bolezenske kali.

le tudi dobro upravo in bodite prepričani, ako boste složni, boste s svojo slogo in našo energijo doživeli dobro bodočnost. (Ploskanje.)

Dejanja naj govore!

Nočemo več besedi, hočemo, da govore dela. Deležen sem bil časti, da sem dobil enega izmed največjih resorov v kraljevski vladi, to je resor ministrstva za promet. Moja naloga je bila izpolniti tisto, kar je naš predsednik vlade javno in odkrito dejal: Dela in kruha narodu. Hotel sem koristiti narodu in sem takoj po navsvelu g. Jevliča začel redukcijo tarif, držče se načela: Čim nižja bo tarifa, tem več bo polnikov; čim več bo polnikov, tem več bo prometa,

Minister dr. Drago Marušič govori zbrani množici

a čim več bo prometa, tem več bo ljudi za služka. (Odobranje in vzkliki: Tako je! Živel Vujić!)

Samo delo in red

Kraljevska vlada ne zahteva ničesar drugega kakor samo mir in prijateljstvo na zunaj, pa delo, red in zadovoljstvo prebivalstva na znotraj. Prišel je trenutek, da naš kmet, naš gospodarstvenik, naš obrtnik in naš delavec lahko gre po polji, ki ga bo pripeljala do napredka, prišel je trenutek da vsi skupaj stopimo na delo.

Enaka pravica za vse!

Bratje! Nič več ne bo dovoljena igra z zakoni. Zakon v naši državi mora biti do vseh enak. Bil je čas pri neklih prejšnjih politikih, ko so začeli pihati razni strankarski vetrovi po sodiščih, toda ne pozabite, da tisti trenutek, ko prestopi strankastvo prag sodišča, zahteva, da gre pravica skozi okno ven. (Tako je!)

5. maja prihaja, bratje, 5. maj vam prinese srečo in blagostanje, če boste zavedni in složni in če boste enotno šli na volitve in vsi kakor en mož glasovali za vlado g. Bogoljuba Jevliča, ki je pripravljena, da skupaj z vami, če treba,

vse žrtvuje za delo v blaginjo naroda in slavo in velikost naše države. (Ovacije g. Jevliču.)

Minister dr. Marušič govori

Kot zadnji govornik je nasloplil, burno pozdravljen od tisočglave množice minister doktor Mrago Marušič; iz njegovega govora posnemamo:

Nočemo prikrivati dejstva, da je gospodarsko stanje, v katerem se vršijo predstoječe volitve, kritično. Toda prav sedanja vlada je prva, ki je s pogumom pogledala v oči stvarnosti, ter se s požrtvovalnostjo in nesebičnostjo lotila težkega dela ozdravljenja in obnove našega gospodarstva. (Živio!) Ni lahko to delo in nihče naj ne pričakuje čudežev čez noč. Vendar daje to, kar je kraljevska vlada doslej usvarila, dovolj jamstvo, da je pol, po kateri je začela hoditi, pravilna in nadaljuje uspehe obelajočca.

Država ni samo pravna edinica, ki skrbi za mir in red, temveč je predvsem socialna edinica, ki naj nudi vsem delavoljnim državljanom možnost kruha in zasluzka ter poštenega, človeka vrednega življenja. Tega načela se je vlada doslej držala in to načelo ostane tudi v bodoče temeljna smernica njenega dela.

Za slogo in sporazum

Končno naj predstoječe volitve prinesejo ljudi duha bratstva, ljubezni in sloge med vse državljane. Jugoslavijo je ustvarila skupno prelika kri najboljših sinov celokupnega našega naroda. Zato mora ostati Jugoslavija edinstvena, vsem zvestim državljanom enako skrbna in pravična. V zvesti smo si, da je samo v redu in zakonitosti mogoč napredek in složno sožitje vseh državljanov. (Klici: Tako je!). Enake pravice in enake dolžnosti, to načelo bomo izvedli do skrajnih konsekvenc.

Proč s starim strankarstvom

Trdno smo odločeni izkoreniniti iz našega narodnega telesa prejšnje strankarske strasti in razlike, ki izvirajo iz naše mračne preteklosti in se niso znale prilagoditi sodobnim socialnim zahtevam. Na tej polji, stoječ neomahljivo na temelju državnega in narodnega edinstva bomo čvrsto nadaljevali svoje delo v trdnem prepričanju, da bi vsak povratek nazaj pomenil ogražanje temeljev Jugoslavije. Pri teh prizadevanjih računamo na pomoč in podporo celotnega jugoslovenskega naroda. Vsi, ki so dobre volje in ki jim je na srcu dobrobit in napredek naše lepe in prostrane domovine, so nam dobrodošli sodelavci, ne oziraje se na to, kateri politični stranki ali struji so prej pripadali.

Odločitev ni težka

Pri predstoječih volitvah vam je, dragi Slovenci, izbirati v glavnem med dvema strujama:

ena, ki hoče na trdnih in solidnih temeljih, postavljenih od našega kralja-mučenika dograditi veličasno stavbo Jugoslavije, in druga, ki bi na razvalinah sedanje Jugoslavije hotela ustvariti novo državno tvorbo, ne da bisi bila do danes na jasnem glede njene oblike in vsebine (klic: Proč z Mačkom!). Izbira vam ne bo težka. Zato vas, dragi rojaki, vabim, da se polnoštevilno udeležite volitev 5. maja. Kdor ostane ta dan doma, vedoma ali nevedoma služi našim notranjim in zunanjim sovražnikom (klic: Dol z abstinenco!) Zlasti mo Slovenci moramo 5. maja enodušno pokazati, da smo za edinstveno nedeljivo in nepremagljivo Jugoslavijo. (Odobranje in ploskanje.)

Govoru je sledilo burno in dolgotrajno odobranje.

Po zborovanju

Z govori je bil glavni del zborovanja končan. Na zaključku zborovanja je predlagal dr. Ravnihar še pozdravni brzojavki Nj. Vel. kralju Petru II. in regentom, ki sta bili z velikim navdušenjem sprejeli, nato pa je godba zaigrala narodno koračnico, ki jo je pela množica odkritih glav.

Ministri so se odpeljali v bansko palačo, ljudje pa so se zopet zvrstili v sprevod, ki se je pomikal po Bleiweisovi cesti do razhodišča.

Zaključki

Nedeljsko zborovanje je jasno pokazalo, da se nakane in prizadevanja nasprotnikov 5. maja ne bodo uresničile! Če je bila udeležba že na tem zborovanju tako velika, bo brez dvoma toliko večja pri volitvah. Agitacija za abstinenco ne bo uspela in tudi uspehi ne smé!

Dokazalo pa je nedeljsko zborovanje tudi na čegavi strani je večina. Večina je na strani tistih, ki so za novo politiko smotrenega gospodarskega dela, ne pa na strani starih političnih prepirljivcev in hujskačev. Teh je narod sit in zato bodo ostali in tudi morajo ostati njihovi še tako lepi in vabljivi ali pa obupni glasovi 5. maja glas vpjočega v puščavi!

Kmetje bomo glasovali kot en mož za listo g. Jevliča!

Železnica št. Janž—Sevnica

Pretekli teden je prišla v Sevnico iz Beograda novoustanovljena terenska sekcija za gradnjo železnice št. Janž—Sevnica, ki je takoj pričela z deli. Sekcijo vodi inž. Edvard Premk, dodeljenih pa mu je še potrebno število inženjerjev in geometrov in upravnega osebja.

Vest o prihodu inženjerjev se je kmalu razširila daleč naokrog in od vseh krajev so že začeli prihajati interesenti v Sevnico na razgovore o svojih posebnih željah.

Obenem z železnico bodo gradili tudi nov most, poleg železniškega, za katerega je odobren kredit 2 milijona dinarjev.

Vsi kmetje, ki želite sebi, domovini in narodu boljšo bodočnost, pojdite v nedeljo z vedrim obrazom na volitve in oddajte svoje glasove za naše kandidate, ki kandidirajo na listi predsednika vlade gospoda Bogoljuba Jevtića!

Mi verujemo v zmago naše kmetijske misli

Po tragični izgubi našega velikega kralja, ki je skupno s kmetijskim narodom ustvaril današnjo jugoslovansko državo, je posebno danes naša dolžnost, da žrtvujemo vse svoje moči in svojo energijo za složno in skladno ureditev naših notranjih razmer; mislimo v prvi vrsti na nove in mlade ljudi, ki bodo prišli na politično polje in nadaljevali pravo jugoslovansko, t. j. kmetijsko politiko.

Mi se po dolgih blodnjah in težkih preizkušnjah vračamo na pravo osnovo našega gospodarstva, naše socialne in narodne politike in pred nami se javljajo novi vidiki nove grupacije in nove akcije na vseh poljih narodnega življenja. Gospodarska demokracija pomeni za naše prilike in nove kraje novo dobo na narodnem tlu in v organizaciji našega kmetstva. Zato je predvsem potrebno, da smo složni in da brez sovraštva in prerekanja delamo vsi za skupno stvar in za našo bodočnost.

In ker hočemo, da bo naša bodočnost

boljša in lepša, je naš pogled uprt naprej in naša pot nas vodi v novo življenje velike jugoslovanske skupnosti in socialnega, gospodarskega in političnega napredka. Zedinjen kmetijski pokret in združništvo sta temelj državnega dela in predstavljata novo politiko in novo življenje; skladno gospodarstva in socialnega življenja je za nas osnovna in glavna linija in jamstvo za uspešen, močan in končno veljaven razvoj našega narodnega življenja v lastni državi.

Mi verujemo v zmago naše misli in našega programa; in ker je naša vera globoko usidrana v naših vrstah, gremo brez strahu in z zmagoslavno zavestjo na volišče; mi se nikogar ne bojimo, imamo čisto vest in čiste roke in smo trdno prepričani, da smo se vedno nesebično borili za kmetijsko misel in težnje naše vasi. Pri letošnjih volitvah hočemo pokazati našo moč, podpreti vlado gospodarske obnove in jasno pokazati na naše cilje, ki jih bomo brez dvoma v naši borbi tudi dosegli.

Država in delojemalski stan

Minister socialne politike g. dr. Drago Marušič je kot pokrovitelj poslal kongresu Narodno strokovno zveze, ki se je vršil dne 6. in 7. aprila t. l. v Celju, pismo, iz katerega priobčujemo najvažnejše misli, ki zaslužijo polno priznanje vse naše javnosti.

Naši narodni delavci so svoje dolžnosti napram državi izvrševali z vso veselnostjo in jih bodo tudi v bodoče, zato pa se mora država tudi zavedati, da je potrebno, da tudi ona izvršuje svoje dolžnosti napram delavskemu stanu. Na vsem svetu se pomela s starimi liberalističnimi nazori in je skrajni čas, da pomeleto s temi nazori tudi pri nas. Mi se zavedamo, da država ni samo zajednica, katere urejuje prave odnose med posameznimi državljani, temveč da je v sedanji moderni dobi predvsem socialna zajednica, katere mora skrbeti za to, da ima vsak pošten in delaven državljan svoje dostojno življenje. Ona mora šibkejšim pomagati v borbi za obstanek in sploh reševati vse gospodarske probleme iz takšnega socialnega gledanja.

Gospodarski problem je obenem naš glavni socialni problem in osnovni problem naše države. Zato je kraljevska vlada odločno stopila na novo pot ozdravljenja našega državnega in narodnega gospodarstva. Gospodarstvo mora uživati zaščito, ali samo pod pogojem, da se pokori nadzorsvu države. Brez kontroliranega gospodarstva ni napredka, ni socialne varnosti. Ako je resnica, da ni krepke države brez zdravega gospodarstva, velja gotovo tudi, da ni zdravega gospodarstva brez socialne pravičnosti. Temelj socialne pravičnosti pa je pravica do dela. Zato si je kraljevska vlada predvsem začrtala gospodarski program, ki bo po njenem prepričanju oživel zamrlo privlačno in vseh panogah gospodarskega življenja in dal pridnim rokam možnost dela in ustvarjanja. Velika javna dela, za katera so zbrana obilna finančna sredstva, naj zaposlijo tisoče brezposelnih delavcev. S temi produktivnimi merami je začela vlada sistematično in odločno borbo z največjim sovražnikom človeštva — z brezposelnostjo.

Zavedam se, da brez pravičnega ravnotežja

med kapitalom in delom ni gospodarske stabilnosti in ne socialnega miru, ter da se morajo radi tega kolektivni delavski odnosi zakonito urediti. Za pravično izvedbo teh zakonov pa mora z vso avtoriteto jamčiti država. Ona mora, dosledno temu načelu, podpirati delavstvo kot eminenten faktor narodnega gospodarstva, posebno, ker je zaradi njegove ekonomske slabosti in odvisnosti potrebno njene zaščititi. S sistematsko izgradnjo socialnega zakonodavstva ima kraljevska vlada zajamčilo minimalne mezde za delo svojim državljanom ter omogočila nesposobnim in iznemoglim življenje po načelih sodobne socialne misli.

Pri vršenju svojega socialnega programa računa vlada s sodelovanjem delavstva, in to predvsem onega organiziranega delavstva, ki, preželo nacionalne misli, ve, da je vsak napredek, tudi socialni, mogoče edino na čvrsti bazi svobodne nacionalne države. Vi ste veterani borbe za državno idejo in za delavske pravice; radi tega gledamo na Vas kot na jedro mogočnega delavskega pokreta, ki bo pod svojim odkriljem združil vse zdrave in pozitivne elemente naprednega delavstva kraljevine Jugoslavije.

Banovinska samouprava

Važna izjava predsednika vlade g. Jevtića.

V nedeljo, po velikem zborovanju, o katerem poročamo na drugem mestu, je predsednik vlade g. B. Jevtića obiskal sotrudnik dnevnika »Glas naroda« s prošnjo, da mu odgovori na nekatera vprašanja.

Prvo vprašanje se je tikalo banovinskih samouprav, ki jih je omenil predsednik vlade v svojem govoru. O teh je izjavil predsednik vlade sledeče:

»Zakon o banovinskih samoupravah, to je ena najvažnejših nalog, ki jih bo in jih mora rešiti nova vlada. Ta zakon pomeni ustvarjanje in izvršitev odredb o spopolnjevanju upravne organizacije naše države na sodobnih osnovah, v smislu ustave in s pomočjo čim tesnejšega

medsebojnega sodelovanja v vseh upravnih poslih. Naša ustava nam daje vse možnosti in tudi pogoje, da se organizacija banovinskih samouprav izvede tako, da bo v celoti zadovoljila vse potrebe ljudskega sodelovanja. Na ta način se bo v mnogočem pomagalo osrednji upravi. Prežete odgovornosti pri izvajanju poslov, bodo banovinske samouprave, ki so neposredno zainteresirane, donšale znatna olajšanja pravilnemu funkcioniranju oblasti, s čimer se bo samo pojačalo edinstvo naroda in države.«

Dalje je vprašal sotrudnik:

Gospod predsednik, kraljevska vlada se intenzivno bavi z zamislijo povišanja cen kmetijskih pridelkov. Ali se bo s tem delom tudi v bodoče nadaljevalo?

Na to vprašanje je odgovoril g. Jevtić:

»To so življenska vprašanja naše države. Kraljevska vlada poklanja tem problemom vse svojo pažnje in skrb. Tudi v bodoče bo z vsemi sredstvi in sistematičnim postopanjem ta vprašanja reševala.«

Tretje vprašanje: Gospod predsednik, ali bo kraljevska vlada tudi v bodoče posvečala brezposelnosti toliko pažnje in lajšala bedo z novimi javnimi deli?

Odgovor: »Z vsemi razpoložljivimi sredstvi in sistematično bo nadaljevala delo v tej smeri, dokler kriza končno ne bo premagana.«

Jz značilnega pogovora

Prisluškoval sem temu-le pogovoru:

»... in so rekli, da je Slovenija lepa in bogata, da je tukaj vse ceno in se ne pozna krize,« je s posebnim poudarkom in zadoščanjem pravil.

»Saj je to tudi res. Naš narod živi udobno ter ne pozna lakote. Jaz poznam Slovenijo prav dobro, zlasti Štajersko. Pojdi v Savinjsko dolino, Haloze, Slov. gorice... ni še pomanjkanja,« je dodal drugi. »Naše socialne razmere so še dobre in če primerjamo naš položaj z onim drugih dežel, nimamo se prav nič pritoževati.« Tako je menil tretji.

Tam zraven je stal bolj preprost mož in majal z glavo, očitno nasprotnega mnenja od trojice. »Ta že ne pozna naše zemlje in življenja na njej,« se je slišalo iz trojice.

»Gospodje, želim, da bi bile vaše besede resnične in bi bilo tudi življenje tako lepo kot je lepa ta zemlja. Pa ne vem kdo ima prav: vi ali jaz, ki gledam na naše razmere z drugačnimi očmi. Kaj pa pravite k statistiki, ki pravi, da je v Sloveniji od 144.000 kmečkih obratov 12.000 veleposestev in le 24.000 srednjih kmetij? Tedaj ostane okrog 100.000 malih kmetov in bajtarjev. Na bajtarski zemlji, ki zavzema število najmanj 50.000, se upata pošteno preživiti največ dve osebi, dočim lahko računamo nanjo po 5 oseb. Kaj z ostalimi? — Zato sem videl pod temi krovi vsestransko skrajno pomanjkanje...«

»Slabo gledate. Pomanjkanje je le v redkih primerih — tam, kjer domuje nemarnost. Za odvišno število družinskih članov imamo dovolj zemlje. In naša industrijska mesta? V Mariboru je polno industrijskega delavstva s kmetov. Dobro služijo in se nosijo kot meščani... Rečem vam še enkrat, da ni pri nas krize in lahko mi to verujete.«

Proprsti človek se je bridko nasmehnil: »Pri nas ni krize, ker gospodje tako hočejo...« Okrenil se je in mrmral pred se: »Dobri ljudje, a ravno do poučeni. Kako naj na ta način zdravimo težke razmere in utrjamo dom in domovino!«

Vratislava, tisočletno mesto na Odri

Vratislava (ne zamenjati z Bratislavo na Češkoslovaškem!) je glavno mesto Slezije. Mesto leži ob reki Odri in spada med najbolj zanimiva mesta v Nemčiji. Vratislava ima za seboj pomembno tisočletno zgodovino, ker so se tukaj križali najrazličnejši kulturni krogi in interesi, kar daje mestu neko posebno mikavnost.

Krasne cerkve v gotskem slogu z bogato notranjostjo v baročnem slogu dokazujejo moč nekdanjih knezov in vladarjev in blagostanje njenih meščanov. V Vratislavi stoje še celi stari deli mesta, ki so slikoviti tako, da se dajo primerjati le še z Norimberkom. In povsod pričajo še ponosne renesančne in baročne palače o starih trgovskih rodbinah in o njihovi vrednosti.

Ogromno razstavno poslopje velesojna v Vratislavi

Krona vse te stavbne lepote pa je 600 let stara mestna hiša, zgrajena v poznem gotskem slogu.

A tudi moderna Vratislava je bogata na znamenitih stavbah, cestah, parkih in vrtovih. Mesto šteje danes 630.000 prebivalcev in je polno življenja. Prostor za velesojem krasi velika zgradba, spomin na stoletnico, potem velesojemska palača, ki jo krasi Poelzigove razstavne kupole in vse to priča o nezlomljivi delavnosti današnje Vratislave.

Od 16. do 19. maja l. 1935. bo v Vratislavi velesojnska razstava za poljedelske stroje, združena z razstavo plemenske živine in konj. To bo prvi praktični poskus, kako bi se dali izdelki nemške industrije zamenjati za agrarne pridelke v vzhodnih in jugovzhodnih državah. S tem bodo odprta nova pota za poživljenje medsebojnega gospodarstva.

Veliko zanimanje za to razstavo se kaže v občini udeležbi: nad 1000 razstavljalcev bo na razstavi razstavilo, tako da bo ta sejem vse dosedanje prekašal. Razstava bo obsegala 15 oddelkov. Zlasti bodo razstavljene najnovejši poljedelski stroji. Videlo se bo na razstavi tudi, kako napreduje poljedelska industrija. Tudi specialni in strokovni oddelki bodo prav zanimivi. Obiskovalci bodo imeli priliko videti in spoznati tudi novo agrarno zakonodajo in vse druge panoge agrarne politike. Razstavljene bodo prvovrstni konji in izbrana goveda. Mali stroji za vsako potrebo pa bodo v obratu. Vzorna kmetija, slezijsko gozdno vzorno gospodarstvo in razstava »Nemška streha« bodo celotno razstavo dopolnjevali.

Obisk te razstave daje priložnost za ogled mesta v vsi njegovi lepoti in Vratislava se je dobro pripravila za dostojen sprejem gostov in goste čakajo n. pr. v gledališču tudi izbrani umetniški užitki.

Kmetiska mladina

Znaki inlegitimacije!

V zadnji številki »Kmetškega lista« je bil pomotoma objavljen pod »Dražja vas« naslednji dopis:

Vsem tovariškim Društvom kmetških fantov in deklet sporočamo, da so nam legitimacije in znaki pošli in da jih zaenkrat še nimamo v zalogi. Kadar jih dobimo, bomo z okrožnico ali pa v Kmetškem listu objavili, da jih imajo tovariška društva zopet na razpolago.

Upamo, da so to napako tovariška društva tudi sama uvidela. Zveza.

Dobrava pri Kropi

Pri našem Društvu kmetških fantov in deklet se je vršil I. redni občni zbor dne 17. marca ob 3. uri popoldne v Narodni šoli na Dobrovi.

Tov. predsednik Anton Mohorič otvori občni zbor, pozdravi vse številne navzočne, opiše delovanje društva in poziva člane k vztrajnemu delu. V imenu članov se zahvali tov. St. Žagarju, šol. upravitelju za vsa predavanja, kakor tudi tov. Mileni Bratina, učiteljici, ki je vodila režijo pri igri »Poslednji mož«.

Tov. tajnik Filip Sitar poroča o tajniškem poslovanju; tov. blagajnik Ivan Bertonec poroča, da je imelo društvo v preteklem letu Din 1.491.—dohodkov in Din 1.167.—izdatkov. Članov je bilo v preteklem letu 88, od teh 68 rednih in 20 podpornih članov. Po raznih debatah in poročilih so izvolili nov odbor, ki mu predseduje: tov. Anton Mohorič, podpredsednica tov. Anica Pogačnik itd. Kot delegati za občni zbor Zveze so bili določeni: Jožef Debelak, Marija Smenj, Francka Pretnar in Ivan Bertonec.

Besedo je nato prevzel tov. St. Žagar, ki je govoril o pomenu kmetške organizacije in kmetškem gibanju. Ob koncu poziva člane k samoizobrazbi in organizaciji, ker le v skupnosti je moč.

Občni zbor je potekel v najboljšem razpoloženju in navdušenju. Naše gibanje zmagoslavno napreduje. Fantje in dekleta, z nami za naše pravice!

Hajdina pri Ptujju

Po dolgem času se tudi mi hajdinski fantje oglašamo, da ne bodo naši sosedni tovariši mislili, da spimo.

Preteklo nedeljo, 28. aprila je priredilo naše Društvo kmetških fantov in deklet teoretično in praktično predavanje o sadjarstvu, katero še je pri nas bolj na nižji stopnji.

Predaval je tovariš Holc Franc, predsednik Društva kmetških fantov in deklet pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah, ki nam je v naravi pokazal in nas poučil o več načinih cepljenja, kakor tudi o obrezovanju sadnega drevja. V teoriji nam je podrobno obrazložil sajenje in gojenje sadnega drevja ter nas opozoril na razne bolezni pri sadnem drevju. Posebno nas je seznanil s sortami, ki so za naše Dravsko polje najbolj primerne. Tovarišu Holcu izrekamo na tem mestu še enkrat hvalo za tako poučno predavanje. Pri nas bi pa bilo želeli, da bi se v prihodnje člani, kakor tudi drugi takih zelo poučnih predavanj udeleževali v večjem številu.

V nedeljo 2. junija nameravamo prirediti tekmo koscev ter prosimo tovariška društva v našem Ptujskem pododboru, da na ta dan ne prirejajo prireditev. Ze sedaj vabimo vse naše somišljenike in kličemo: »Na svidenje v Hajdini 2. junija na tekmi koscev.

Skaručna

Tukajšnje Društvo kmetških fantov in deklet je imelo svoj I. redni občni zbor v nedeljo, dne 14. aprila ob 9. uri popoldne v društveni dvorani. Občnega zbora se je udeležilo zelo lepo število fantov in deklet. Soglasno so potrdili stari odbor, in sicer: tov. Alojzij Podgoršek, predsednik; tov. Minka Voda, podpredsednica; tov. Matevž Bohinj, tajnik; tov. Andrej Pustovrh, blagajnik itd. Po živahnem razpravljanju o položaju naše organizacije smo dobili novih pobud za nadaljnje delo.

V spomin 6-mesečnega žalovanja za pokojnim kraljem Aleksandrom I. so vsi navzočni stoje trikrat zaklicali: »Slava Viteškemu kralju« in s tem je bil občni zbor zaključen.

Bočna

V nedeljo, dne 12. maja bo imelo naše Društvo kmetških fantov in deklet svoj redni občni zbor v gostilni Žmave v Bočni. Pričetek občnega zbora bo ob 2. uri popoldne. Vabimo vse tovariše in tovarišice bližnjih vasi in vseh sosednjih društev!

Bloke

Na cvetno nedeljo je priredil moški zbor Društva kmetških fantov in deklet v Novi vasi

61. sejem kmetijskih strojev Jugovzhodna razstava

Vratislava, 16.-19. maja 1935

Poljedeljski stroji, orodje in oprava, razstava plemenske živine in konj, stroji za obdelavo kovin in lesa, hišno in kmetško gospodarstvo, prevoznila, radijski aparati, pisarniški stroji, stavbarstvo, zgradba cest.

Pojasnila in sejemske izkazi v vseh zastopstvih proge Hamburg—Amerika in Srednjeevropske potne pisarne.

Pamet se temu ne pozna, kdor pri volitvah ostane doma!

akademijo, katere se je udeležil tudi g. min. dr. Drago Marušič, ki se je o njej pohvalno izrazil.

Nismo mislili, da so bloški fantje tudi v petju taki mojstri in, da je mogoče v tako kratki dobi obvladati toliko, ne ravno najlažjih pesmi. Pred dobrim pol letom so se zbrali pod vodstvom učitelja in tovariša Jožeta Košoroka in danes bi zadovoljili v akustični dvorani, ki jim pa na Blokah manjka, še tako razvajena ušesa.

Naša kmečka himna »Zeleni prapor« je sicer težka, a njim, ki gorijo za »zemljičino rodno«, je šla s ponosom iz zdravih grl, ki rajši ob večerih prepevajo, kakor pa da bi popivala in klicala na »aufbiks«. Nekatere pesmi, kakor n. pr. Zajčev »U boj«, ki jim gre brezhibno, so morali ponavljati. Med drugimi so zapeli »Oj Doberdob«, »Slovenec sem«, »Vasovalec«, »Pri oknu«, »Kosec naj živi«, »Što čutiš Srbine tužnik«, »Jadransko morje« in več narodnih. Cerkevna »Morski zvezdi« je spet pokazala, da kmečki fantje in dekleta pač ne mislijo nič proti cerkvi in veri, kar jim nekateri radi očtajo, čeprav še sami tega ne vidijo. — Sicer je pa petje lepo, naj zapoje kdorkoli, če seveda lepo zapoje in če se pevec s povodjo popolnoma prepustijo pesmi.

Kdor poje, ni hudoben. Bloški fantje, le tako naprej in naj nam bo vsem naš kmečki prapor — znak zmagovitega dne!

Vogljje

Društvo kmetijskih fantov in deklet v Vogljah je končno javno ustanovljeno. V nedeljo, dne 14. p. m. smo imeli namreč ustanovni občni zbor, ki se je vršil dopoldne v Gasilskem domu. Na občni zbor je prihitel kot delegat Zveze sam tov. preds. Ivan Kronovšek, kateri nas je v lepo zasnovanem govoru navdušil za bodoče organizatorno delo med kmetijsko mladino. Za njegove tehtne in res iz srca prihajajoče besede, smo mu iz srca hvaležni. Njegove besede so padle na rodovitna tla in bodo, vsaj upamo, bogato obrodile. Naše društvo stopa s tem dnem in se pridružuje mogočni armadi Matija Gubca in kmetijsko-mladinskemu pokretu v Sloveniji. Kako se bomo razvijali in kaj bomo vse za pokret storili, bomo o priliki v naši mladinski rubriki »Kmetijska lista« vedno poročali.

Janko Furlan:

Kam — kako — zakaj?

Naj se najprej dotaknemo svetopisemskega izvoljenega ljudstva Izraelcev in ponovimo svarilo njih preroka Izaije: »Gorje jim, ki zbirajo hišo na hišo in zemljo k zemlji, dokler ne ostane nikakega prostora in so edino oni gospodarji zemlje! Največji izraelski zakonodajalec in socialni reformator — Mojzes je izdal posebne zakone, ki so določali, da se vsakih petdeset let podeli zemlja med one družine, ki jim je prej pripadala; tudi je bilo strogo zabranjeno, dajati zemljo v zakup in s tako dobljenim denarjem tržiti in kupičiti kapital. A niti ti tako humanitarni (človečanski) zakoni niso mogli preprečiti socialnih krivic. K sreči se je v skrajnem trenutku pojavil jaki duh preroka Jeremije, ki je opozoril gospoda na Mojzesove zakone. »Povrni te jim (siromakom) takoj njih njive, vinograde, oljčne nasade in hiše, ki ste jim jih odvzeli z žitom, mastjo in oljem!«

Te besede so dovoljne priče o izkoriščanju ondotnega delovnega ljudstva. In glejte čudo ali ironijo usode! Prav potomec tega izvoljenega ljudstva, raztreseni sedaj po vsej zemeljski obli, imajo največ zaslug za razširjanje kapitalističnega duha in žive kot ščuke med krapi. Njegov duh je postal praktičen duh krščanskih narodov.

Prav tako usodo je živel grški narod, torej na zemlji cvetoče antične kulture, kjer se je v 5. stol. pred Kr. pojavil kapitalizem in je zemlja

Sv. Jurij ob Taboru

Društvo kmetijskih fantov in deklet je imelo svoj 6. redni občni zbor v nedeljo 7. aprila. Udeležba je bila polnoštevilna.

V odbor so bili izvoljeni: predsednik tov. Ivan Oevirk, podpredsednica tov. Francka Kos, tajnica tov. Rezka Rojnik in blagajnik tov. Franca Podbregar.

Občni zbor je posetil tov. Aleksander Turnšek, ki nam je v lepih besedah orisal smerice našega gibanja in obenem dal pobudo za nadaljnje uspešno delovanje.

Naše društvo in Sokolska četa si pridno pripravljata lastno streho, da si postavita dom, ki se bo imenoval »Dom kralja Aleksandra I.« Gradbeni odbor je pridno na delu. Stavbišče in opeko že imamo.

Občni zbor smo zaključili z našo himno »Zeleni prapor«.

Gaberje

V nedeljo, dne 7. marca je priredilo naše Društvo kmetijskih fantov in deklet zanimivo predavanje. Predaval nam je tov. Bavdaž iz Leskovca o gojenju breskev. Udeležilo se ga je poleg članov tudi mnogo drugih vaščanov in smo bili s predavanjem zelo zadovoljni.

Dne 28. t. m. bomo imeli svoj I. redni občni zbor pri tov. Poloviču v Gaberju ob 3. uri popoldne.

Sv. Planina

Naše novo ustanovljeno Društvo kmetijskih fantov in deklet zelo agilno deluje. Dne 25. marca smo v zvezi z gospodinjstvo nadaljevalno šolo organizirali dve predavanji in sicer je sreski kmet, referent g. Šušteršič predaval o kokošjerji, g. Kolenc, učitelj v Zagorju pa o sadjarstvu. Obe predavanji sta bili zelo dobro obiskani. Dne 6. aprila smo posetili in si ogledali gospodarstvo banovinskega veleposestva na Ponovičah pri Litiji. Obenem pripravljamo tudi znano veseloigro s petjem »Lumpacij vagabund«, katero mislimo uprizoriti v nedeljo, dne 28. aprila.

Prav veseli nas delovanje naših fantov in deklet, ki bo prineslo in ustvarilo po naših vaseh nove razmere. Seveda, skušali bomo to delovanje še povečati in se še tekom leta pokazati naši javnosti.

prešla v last veletržcev in veleposestnikov. Zadolženo ljudstvo, ki ni moglo vrniti dolga, je moralo v suženjstvo. »Zlata lakot« bogatih Grkov ni bila nič manjša od one današnjih kapitalistov; dokaz za to je bil njihov bog denarja — Plut. V grškem mestu Sirakuzi (v Siciliji) so bili socialno-agrarni odnosi tako neznosni, da se je ljudstvo uprlo in obglavilo 4000 bogatinov, sežgalo zemljiške knjige in izvedlo novo razdelitev zemlje. V Atenah je bil narod zadolžen preko glave in dolžniki so bili prodani v suženjstvo ali pa so živetarili na zemlji kot »šestaki«, ki so dajali upniku $\frac{1}{6}$ pridelka.

Na kakšnih socialnih krivicah se je razvijal Rim, nam more objasniti n. pr. govor Menenija Agrippe, ki je v 5. stol. pred Kr. odvrnil upornike-siromake (plebejce) od nameravane izselitve na »Sveto goro«. Tiberij Grak je v 2. stol. pred Kr. nameraval izvesti razdelitev zemlje. Spartak je vodil upor množic proti izkoriščevalcem.

Najtežje ekonomske in socialne prilike rimskega cesarstva so končno izzvale odpor in rodile esega od največjih pokretov — krščanstvo. Krščanstvo je v nasprotju s kapitalizmom (grabljenjem premoženja) propovedovalo siromaštvo, ljubezen do bližnjega in postavilo nasproti grško-latinskemu mnogobožstvu enobožstvo.

Tako se potrjuje, da so velike ekonomske krize v zvezi z moralno.

Ta nauk, porojen v siromaštvu, je bil namenjen siromakom, a so se ga polagoma oprijeli tudi bogatini in ko so se njih vrste nanono-

Naš pravi domači izdelek!

Št. Jernej

Na svojem rednem sestanku je članstvo Društva kmetijskih fantov in deklet soglasno zahtevalo, da se pošlje poslanica gg. ministrskemu predsedniku in zunanjem ministru, ki se naj glasi takole:

Na istem sestanku se je sklenilo, da se priredi tečaj za gojitev vrtnic. Ta tečaj bo vodil tov. Hudoklin Cvetko, priznani vrtnar v našem kraju. Tov. Zamljen Jože pa je dal na razpolago prostor za saditev vrtnic.

Mislimo, da bo ta tečaj mnogo pripomogel k polepšanju vrtov v vsej naši občini.

Klobuke v najnovejših barvah in oblikah dobre kakovosti ter razne športne čepice nudi v bogati izbiri po nizkih cenah.

MIRKO BOGATAJ
trgovina klobukov in čepic
Ljubljana, Stari trg št. 14
Solidna postrežba — Sprejemajo se popravila

žile, je krščanstvo moralo najti pota in način, kako svoja načela dovede v sklad z življenjem bogatinov.

Ta nova pota in cilji so se po razpadu rimskega cesarstva javili v novem pravnem redu — fevdalizmu. Ta je pooblašal vladarja za neomejenega gospodarja zemlje, čigar oblast je slonela na dveh stanovih: na plemstvu in duhovstvu. Plemstvo je dobivalo zemljo v »fevd« ali »leno« (v uživanje) in jo dajalo v najem kmetom. Ta »grofovsko« doba, čije ostanki segajo v današnje dni — veleposestva na Slovenskem — in je segala čez vse srednji vek, tvori zgodovino slovenskega naroda — odvisnost od grofov, upori in boji —. Smrtni udarec ji je zadala velika francoska revolucija koncem 18. stoletja, to je takrat, ko se je iz obrtnišтва razvilo meščanstvo in polagoma prevzelo oblast in moč plemstva. Takrat je kmetstvu slaba predla in nobene dajatve niso zadovoljile razvajenega plemstva, ki se je vedno bolj izživljalo v razkošju in nasladah in končno tudi gospodarsko in moralno propadlo.

Francoska revolucija je plamtela v treh krilaticah: v svobodi, enakosti in bratstvu, ki so vzniknile v znamenju odpora proti utesnitvam, izzvanim od strani krvi in stanu (plemstva). A od teh treh mikavnih zvezd sta bili drugi dve kaj kmalu potisnjeni v pozabljene v prilogi prvi, — svobodi, pred vsem svobodi v gospodarstvu.

(Dalje prihodnjš.)

Vsak zaveden državljan,

zlasti naš kmet, ki predstavlja večino naroda, bo v nedeljo odločal, kakšna naj bo bodočnost države!

Novice

★

Opozorilo društvom! Poštna uprava opozarja vsa društva, da javijo v smislu pravilnika za prevzem poštne pošiljke pošti v najkrajšem času imena odbornikov, ki so pooblaščenec prevzemati poštne pošiljke. Zadolžuje, da se pošti v to svrhu predloži overovljen del sejnega zapisnika, v katerem so navedeni odborniki društva. Na zapisniku pa naj poda pooblaščenec svoj lastno-ročni podpis. Zapisnik se smatra overovljen, če ga podpišeta načelnik in tajnik ter ima društven žig. Za vsa društva, ki ne bodo javila svojega pooblaščenca za prevzem poštne pošiljke in denarja, se bodo pošiljke vračale na naslov pošiljateljcev kot nedostavljive.

Dva dijaka-tatova! Ljubljanska policija je prijela te dni dva fanta, ki sta hotela krasti razne drobnarije iz nekega izložbenega okna. Pri zasliševanju so dognali, da gre za dva mlada dijaka, stara po 14 oziroma 15 let!

Divjaški napad. Posestnikov sin Sever Jože, 20 let star, doma iz Male Račne, je šel te dni po opravkih. Na cesti pri Grosupljem proti Čušperku ga je ob 11. uri dopoldne kar na lepem napadel neki delavec iz Predolj. Lopnil ga je s sekuro po glavi in mu prizadel resne poškodbe. Na srečo rane niso smrtno, vendar pa tako resne, da je moral Sever v ljubljansko bolnico.

Zalostna slika bede. V neposredni bližini Zagreba živi neki Dragotin Ivaković v nepopisni bedi. Mož ima 6 otrok; najstarejši (fantek) je star 6, najmlajši (dekletce) otrok pa šele 2 meseca. Mati je vedno bolna. Hrano dobivajo iz javne kuhinje, in sicer po 5 porcij na dan za 8 oseb. Stanujejo pa ti ljudje v baraki, ki je 9 m dolga, 5 m široka in 2 m visoka. Narejena je iz starih desk. V tej baraki pa stanujeta še dve rodbini,

tako da je v baraki 15 oseb. Mož nima drugega zastizka kakor da pobira po raznih smetiščih cunje in pločevino. To popravlja, kolikor je pač mogoče, in popravljen blago prodaja, s čimer zasluži vsako sredo po 30—35 dinarjev!

Zalostne posledice pretepa. Preteklo nedeljo je bilo na Mamolju pri Polšniku v litijskem okraju žeganje. Istega dne sta bili tam tudi dve poroki. Pri tej priložnosti so se nekateri fantje po stari navadi precej napili in v pijanosti sta se spoprijela 26 letni posestnikov sin Sedevič in 28 letni Vodenik, ki je med borbo z nožem prerezal svojemu nasprotniku glavno žilo na vratu. Smrt je takoj nastopila.

Zločin na gradu Bogenšperku. V nedeljo zvečer je neki 18 letni fant, ki je nekdanji služil na grajščini, pobil s polenom grajščinsko oskrbnico Marijo Tomažinovo, potem pa je žensko zanesel v globoko klet, kjer se nahaja tudi vodnjak in jo vrgel vso razbito in razmesarjeno v vodnjak. Zločinec je nato zažgal slamo, ki je bila v kleti, v upanju, da bo grad pogorel in da bo zgorelo tudi truplo. Ker pa je bila slama mokra, se je začela silno kaditi; ljudje so prihiteli od vseh strani na pomoč in ker oskrbnice ni bilo nikjer, so jo začeli iskati in so obvestili tudi orožnike. Ti so vse prostore temeljito preiskali in so res našli nesrečno žensko še živo. Nudili so ji prvo pomoč in jo težko ranjeno prepeljali v bolnišnico v Ljubljano.

MODA PISANIH VEČBARVNIH TKANIN

je mnogim ženam zadala skrbi, kako bi prale take tkanine! Najboljši odgovor: s Schichtovim Radionom natančno po navodilu na drugi strani zavitka, pa bo vsaka tkanina lepa in čista kakor nova.

Drzno vlomilsko tolpo, ki je dolgo kradla v Ljubljani in v okolici, je te dni izsledila ljubljanska policija. Vlomilec je 7, samih mladih fantov. Eden od njih je ponaredil tudi kovance, ki so jih potem zamenjavali po trafikah in po malih trgovinah.

Celo vas je kaznovala monopolska uprava

zaradi tihotapstva tobaka; globa znaša 750.000 dinarjev. Ker pa cela vasica — Budžice pri Foči v Bosni — nima več prebivalcev kakor 120, vsi ti skupaj pa ne premorejo več premoženja kakor 50—60 tisoč dinarjev, bo morala cela vas navsezadnje v zapor.

Mlad v smrt. Na cesti med Hočami in Slivnico je našel v nedeljo neki avtomobilist mrtvo truplo poleg kolesa. Sprva je avtomobilist mislil, da gre za nesrečo, ko pa je stopil bliže, je zagledal revolver v roki mrtveca, kar je bilo dokaz samomora. Dognali so, da je nesrečnež 24 letni krojač Branko Lovrih iz Maribora.

Same nesreče. V noči od ponedeljka na torek so pripeljali v ljubljansko bolnišnico kar devet ponesrečencev. V vasi Črnivec pri Radovljici je ponoči neki avto povozil 23 letnega čevljarskega pomočnika Alojzija Balanta. Balant je dobil poškodbe na glavi. — Ponoči so na Ambroževem trgu v Ljubljani neki ljudje napadli in pretepli 42 letnega zasebnega uradnika Albina Iškoviča z Domobranske ceste 23. Iškovič je dobil poškodbe na glavi. — V Zamostecu pri Sodražici se je polil s kropom 19 mesecev stari Ivan Marlot, sin posestnika. Ima hudo opečeno glavo. — V Zagorju ob Savi je padel z drevesa ter si zlomil levo nogo 6 letni delavec sin Milan Repovž. — Pri žoganju si je zlomila desno roko 16 letna Leopoldina Sušnikova, hči krovcia iz Florjanske ulice 18. — S stola je padla ter dobila notranje poškodbe 9 letna hišarjeva hči Rozalija Kroparjeva iz Zgornjega Brnika pri Stari Loki. — Na gorenjskem kolodvoru je butnil vlak vlakovodjevo hčer Terezijo Najgerjevo iz Medvedove ulice 25. Pri padcu je ponesrečenka dobila poškodbe na glavi. — V gozdu je podrla smreka 79 letnega užitarja Janeza Novaka iz vasi Apno pri Cerkljah. Novak si je zlomil levo nogo. — Neznani fantje so ponoči napadli s koli 20 letnega delavca Ludvika Cifererja iz Zabnice pri Stari Loki. Ciferer ima poškodbe na glavi.

Agrarna reforma v Dravski banovini

V prejšnjih številkah našega lista smo prinesli kratek prikaz agrarne reforme v celi naši državi z ozirom na njen statistični, gospodarski, socialni in narodno-politični pomen za naš narod. V teh člankih je opetovano poudarjeno, da zavzema naša banovina glede na svojo posebno geografsko, gospodarsko in socialno strukturo posebno stališče v vprašanju agrarne reforme. V naslednjem prikazu smo namenjeni obravnavati razvoj, potek in rezultate agrarne reforme v naši banovini. Na to bodo sledili članki, ki obravnavajo podrobno različna izvedba agrarne reforme spojena vprašanja, zlasti ona, ki danes zanimajo agrarne interese. Vsaka pobuda v tem pogledu nam je dobro došla in smo rade volje pripravljene dati stalna objasnila, v kolikor se zanimanje nanaša na splošna vprašanja agrara.

Uredništvo.

Besede kraljevega manifesta od 6. januarja 1929., po katerih je imel vsak naš kmetovalec postati svobodni gospodar in lastnik one zemlje, ki jo obdeluje in od katere živi, so našle izraza v prvih temeljnih določilih, zlasti v predhodnih odredbah za izvedbo agrarne reforme. V kolikor je bilo potrebno in pravilno, da se tako velika in potrebna reforma raztegne na vso državo in na vse kmetovalce brez razlike, toliko je bilo že ob uvedbi agrarne reforme zgrešeno, da se ni pri tem nikakor oziralo na posebnosti in razlike med posameznimi kraji naše države, na posebno geografsko, gospodarsko in socialno strukturo teh krajev. Ne gre vsak čevljar na vsako

nogo, pravi stari pregovor, in ako se nasilno obuje in nosi, nastopijo bolečine, ki ovirajo prosto in svobodno hojo. Tako niso bile niti v agrarni reformi vse odredbe, izdane sicer z najboljšim namenom, prikladne za vse kraje, zlasti ne za našo banovino. Vse se je vršilo naglo, brez posveta in zaslišanja lokalnih poznavalcev razmer, brez ozira na posebnosti tega ali onega kraja in navadno samo z ozirom na prilike naše bogate Vojvodine in Banata. Tako je prišlo že v prvih začetkih dela okrog priprav za izvedbo agrarne reforme do težkoč in zastoja, ki bi se jim z lahkoto bili izognili, ako bi se uveljavil princip tako, da se prilagodi lokalnim posebnostim in razmeram. Veliko dela in časa kakor tudi nepotrebnih stroškov bi bilo prihranjeno, ako bi se bilo vsakemu kraju primerno postopalo. Rezultati agrarne reforme, ki jih spodaj navajamo, nam bodo jasno pokazali, da bi se s primernim postopkom, prilagoditvami našim specialnim razmeram, bila mogla ta akcija v naši banovini že zdavnaj zaključiti, ko bi ne bi morali čakati na druge kraje, kjer je izvedena agrarna reforma v neprimerno obširnejšem obsegu kakor je to bilo možno v naših krajih. Takoj v početku izvajanja agrarne reforme, odnosno še v začetku samih priprav se je jasno videlo, da je nemogoče to težko in za naš narod tako važno vprašanje rešiti po enem kopitu in vzorcu v vseh krajih. Zaradi tega je moralo priti do posebnih zakonov in odredb za Bosno in Hercegovino, za Dalmacijo in Južno Srbijo, ni pa prišlo do posebnega zakona na našo Slovenijo, marveč smo pomešani med takozvane Severne kraje, na katere se brez razlike nanaša zakon o likvidaciji agrarne reforme iz leta 1931., odnosno spopolnjen iz leta 1933.

Uvodoma smo omenili, da bi se bila morala upoštevati v večji meri geografska, gospodarska in socialna struktura naše banovine pri izvajanju agrarne reforme. V geografskem oziru je naša banovina še najbolj podobna Bosni in Hercegovini, je večinoma gorata, do 42 od sto pogozena, in obdelovalna zemlja vseh vrst ne doseže niti polovice površine banovine. Že iz tega ozira je težko in neprikladno izvajati agrarno reformo po enakih principih, kakor se izvaja v Vojvodini, kjer nimajo ne gozdov ne hribovja in tudi ne neplodnih površin v našem smislu. Gospodarske in s tem spojene socialne prilike pri nas so ravno tako bistveno različne od onih v drugih krajih, mi skoraj ne poznamo kmeta v pravem pomenu besede, naš kmečki življenjski sestoji po ogromni večini iz malega bajtarja, ki mu je zemljiška posest kakor neki priboljšek pri revnem življenju in je prisiljen iskati skoraj povsod še poseben zaslužek, ker mu zemlja zbog pičle površine in tudi slabe kakovosti ne more kriti njegovih potreb. Redke so izjeme — in te samo potrjujejo pravilo — da najdemo res take kmečke družine, ki živijo samo od donosa lastne zemlje in katerih člani ne bi bili prisiljeni iskati zaslužka pri delu v gozdu, industriji, trgovini, obrtu ali kjerkoli, da se človeka dostojno prežive. Kmečki posestniki, kakor jih najdemo po drugih krajih, zlasti v Vojvodini, ki dajejo hčeri kot doto po 20 do 30 in še več jutrov zemlje, bi bili po naših pojmih že veleposestniki. Naš kmet smatra svojega soseda, ki ima 4 do 5 hektarov zemlje, za bogatina in mu ne privošči agrarne zemlje, ako jo slučajno uživa. To pa ni nikakor umazana nevoščljivost, marveč razumljiv in človeški izraz njegove potrebe in mizerije.

Gozdove izsekavajo. Po cestah, ki vodijo v Ljubljano z Dolenjskega in od Zaloga, vozijo dan na dan z raznovrstnim lesom težko naložene vozove. Ker les danes nima skoro nobene cene, si tega pojava ne moremo drugače razlagati kakor z veliko stisko za denar, ki vlada na kmetih.

Za regulacijo Savinje iščejo vedno nove delovne moči. To pa zaradi slabih plač delavcev. Podjetnik je namreč prevzel dela za jako nizko ceno, sedaj pa si hoče »zaslužiti«
svoj dobiček na račun delavcev. To se pravi, da bo treba čimprej gledati na to, da pridejo v tozadevne pogodbe tudi minimalne plače delavcev.

Selitve v Ljubljani. Maja meseca je v Ljubljani selitveni rok! Izseliti se bo moralo več sto strank, katerim so bila stanovanja sodnijsko odpovedana. Odpovedovali pa so gospodarji najemnikom stanovanja večinoma zato, ker najemniki niso plačevali redno najemnine. To je dokaz, da Ljubljana ni nikakor bogato mesto. To naj si zapomnijo zlasti mladi ljudje na deželi, ki tišhijo v Ljubljano, kakor da bi se v Ljubljani cedila med in mleko kar po ulicah.

Zaradi širjenja nekega letaka je bil pred ljubljanskim sodiščem obsojen misijonar A. Tumpej na 8 dni zopora in 300 Din globe.

Tuji v Mariboru. Na praznike se je pripeljalo v Maribor več sto avtomobilov iz Avstrije, ki so si prav pošteno gasili svojo žejo po mariborskih in okoliških gostilnah.

Velika tatvina. Iz stanovanja upokojenega profesorja Kovača v Mariboru so na praznike odnesli neznanca bogat plen v vrednosti 18.000 dinarjev. Sumijo, da je storilec neki 17—18 leten fant, ki se je v kritičnem času pojavil v hiši.

Požar na Stari Vrhnikih. Pri posestniku Gostihi na Stari Vrhnikih je te dni uničil požar hišo in vsa gospodarska poslopja. Škodo cenijo na 75.000 Din, posestnik pa je bil zavarovan le za 15.000 Din.

Dober ribji lov. Dalmatinski ribiči so imeli pretekli teden jako dober lov. Samo ribiška družina Viličić iz Bola je nalovila nad 40 meterskih stotov tuna. Ribiči ne vedo, kam bi z ribami.

Reklo se nam bode, da se ne izplača danes, ko smo že v likvidaciji agrarne reforme, rekriminirati in govoriti o preteklosti, o tem, kar je bilo in kar bi ne bilo smelo biti ter kako bi bilo moralo biti. Res je to. Potrebno pa je to omeniti, ker je samo na ta način razumljivo marsikaj, kar se zdi na prvi pogled čudno in nepraktično. Sicer nam bodo to dokazala naslednja izvajanja.

Temeljni princip agrarne reforme za naše kraje je bil, da se pritegnejo pod udar agrarne reforme vsa ona posestva, katerih površina presega 75 hektarjev obdelovalne zemlje ali pa 200 ha sploh. To pomeni, da je zadostovala površina 200 ha brz ozira na kulturno vrsto, da to ali ono posestvo pride pod agrarno reformo. Ta princip je v prvih početkih agrarne reforme bil logičen in potreben zgolj iz razloga, da se ta ali oni veleposestnik ne izmuzne in da se gotovo zapopade vse, kar je zakonodajalec hotel pritegniti v svrhe agrarne reforme. Kakor hitro pa je agrarna oblast nedvomno dooznala, da imajo nekatera posestva sicer površine, da pa vsled pomanjkanja ali nezadostne velikosti obdelovalne zemlje ne morejo nikakor priti v poštev za agrarne svrhe, bi se bilo moralo ta posestva izločiti in pustiti pri miru. Ali ni nekoliko čudno in nerazumljivo, da smo imeli do leta 1931., ko je izšel zakon o likvidaciji agrarne reforme, v naši banovini 208 veleposestev, dočim jih imamo po izidu omenjenega zakona, ki tvori končno osnovo izvedbe agrarne reforme, samo 77. Celih 131 posestev smo vlekli polnih 12 let skozi vse prilike in neprilike agrarne reforme brez sleherne potrebe ali upanja, da bi mogli od njih tudi pri najrigoroznější izvedbi imeti kake agrarne koristi. Ali

Nesreča z ročno granato. 11 letni Adolf Jan, sin mizarskega mojstra iz Gaberja pri Celju, je našel pretekli teden na podstrešju neke hiše, kjer se je igral, ročno granato. Fantek je začel granato razbijati s kladivom v svoji radovednosti, a granata se je razpočila in fanta močno poškodovala. Poškodovala mu je obraz in odtrgala 3 prste na levi. Nihče pa ne vé, kako je granata prišla na podstrešje.

Prijeta tatvica. Ljubljanska policija je prijela nevarno, iz Ljubljane izgnano tatvico 23 letno Nežo Moruttijevo, ki je ukradla v Ljubljani neki stranki ročno torbico s 512 dinarji.

Pretep. Na velikonočni ponedeljek so se stekli fantje v Ložišču pri Marijagradcu. 29 letnega delavca Franceta Vodiška so tako pretepli, da je moral v bolnišnico v Celje.

Iz strahu pred kaznijo v smrt. Nedavno so orožniki opazili pri železniškem viaduktu na cesti Košaki—Sv. Lenart avtomobil. To se je orožnikom zdelo sumljivo in so avtomobil opazovali. Ko je privozil mimo dunajski brzovlak,

je res nekdo vrgel iz vlaka nekaj paketov. Orožniki so takoj pristopili in spoznali, da gre za tihotapstvo saharina in so prijeli šoferja Mahalko z Maribora. Mahalka pa se je iz strahu pred kaznijo v Mariboru na nekem gostilniškem dvorišču ustrelil.

Za ukradeni revolver — 5 mesecev. Brezposelni Maks G. je ukradel Leonu Matajcu iz Stražišča pri Kranju revolver. Ljubljansko sodišče ga je zaradi te tatvine obsodilo na 5 mesecev strogega zopora.

General Cukavac, bivši poveljnik dravske divizije, je v ponedeljek zapustil Ljubljano in odpotoval na svoje novo službeno mesto v Beograd kot pomočnik ministra za vojno.

Lepa mladina. Na praznike je nekdo 35 letnega Mavserja Alojzija na poti z gore Celjske v Velenje brez povoda napadel in mu prizadel več nevarnih ran. Orožniki so ugotovili, da je Mavserja napadel neki Jože Pirmanšek, doma iz Podkraj. Fantalin je star šele 15 let!

Gospodarstvo

Nova nevarna belezen vinske trte

V dnevnem časopisju smo v zadnjem času čitali, da so pri letošnji trsni rezi v mariborski okolici opazili čuden pojav »strženove boleznice na trsu, ki obstoja v tem, da stržen trsa popolnoma porjavi ali pa počrni. Razen tega se na trti tvorijo razpoke. Ta bolezen se je sicer že ugotovila leta 1930 v Pekrah, ni se pa temu pojavu posvečala posebna važnost. Kakor pa se je letos pokazalo, je ta bolezen zajela že večji obseg. Govori se nadalje, da se je bolezen pojavila tudi že v Ormožu.

Kraljevska banska uprava v Ljubljani opozarja v svojem razglasu z dne 1. aprila 1935, št. III. 2292/2 vinogradnike, da se je pojavila v Dravski banovini nova dosedaj še nepoznana bolezen na vinski trti, ki ima svoj sedež v je bila doslej razširjena v Italiji, Franciji in v

zadnjih letih tudi v Avstriji, odkoder se je verjetno zanesla k nam. V Jugoslaviji so dosedaj okuženi vinogradi v nekaterih srezih Dunavske banovine, izsledili pa so se tudi posamezni slučajji v Dravski banovini, kar je dokazano n. pr. za Slovenske Konjice. Obstoja pa upravičena bojazen, da se je bolezen razširila tudi v Slovenjgradcu, v Slov. Bistrici in Gornji Radgoni, morda pa tudi drugod.

Bolezen povzroča posebna glivica ki je jako nevarna, ker se nahaja v strženu trte, tako, da je vsako zdravljenje nemogoče in se obolelo trsje po sedanjih poskusih sploh ne da zdraviti.

Te objave so v interesu našega vinogradništva potrebne pojasnile. Predvsem moramo ugotoviti, da to ni nikaka nova bolezen, razširjena je že mnoga desetletja po vseh vinorodnih krajih Evrope. Francozi ji pravijo »Court noué«, Nemci (ob reki Ahr) »Reisigkrankheit«, Avstrijci pa v novejšem času »Markkrankheit«. Francoski, nemški in italijanski strokovni znanstveniki že desetletja zasledujejo in preiskujejo to bolezen. Ugotoviti moramo, da bolezen nikjer, kjer se je dosedaj pojavila, ni nastopila katastrofalno.

Nikjer ni bilo ugotovljeno, da bi povzročitelj te boleznice napadal zdravo trsje, pač pa se pojavlja na trsju, ki trpi na prehranjevalnih motnjah in na trtah, kjer med podlago in cepičem ni prave simpatije, kakor napada tudi trte sajene v zemljo, ki dotični sorti ne odgovarja. Ta dejstva so velike osnovne važnosti za presojo nevarnosti te boleznice.

Avstrijski znanstveni raziskovalec Zweigelt, ki se temeljito peča s to boleznijo, je oktobra 1934 objavil doslovno: V preiskovanju te boleznice še nismo daleč prišli, glede nje pobijanja pa nas še čaka vse. Naši domači jugoslovanski znanstveniki, kolikor nam je znano, tudi niso v tem pogledu ničesar dokončnega ugotovili.

Vse dotlej, dokler znanost ne izreče o tej boleznici jasne besede, nima pravega pomena, da o tem nerešenem vprašanju v javnosti razpravljamo, ker s tem po nepotrebnem razburjamo naše vinogradnike in marsikomu lahko škodujemo, posebno če navajamo gotove okolišče kot že okužene, druge pa zopet kot okužbe sumljive.

Ob strogi selekciji podlage in cepičev in uporabi samo prvovrstnega in zdravega ameriškega trtnega materiala za korenjake in cepljenke in pravilnem gnojenju matišnjakov in vinogradov nam »bolezen strženac«
ne bo povzročala znatnejše škode.

Vinarsko društvo za Dravsko banovino
v Mariboru.

bi ne bilo bolje, da se je moči in delo posvetilo bolj intenzivno onim veleposestvom, ki so res agrarna veleposest in ki pridejo konečno do upoštevanja sedaj, ko izvajamo agrarno reformo. Tudi za dotične posestnike ni ravno bilo prijetno trpeti skozi 12 let zaznambo prepovedi odsvojitve in obremenitve na svojem posestvu in je tudi zbog te nepotrebne omejitve svobodnega razpolaganja z zemljo marsikateri utrpel občutno škodo.

Da se nam ne bi očitala prepozna kritika, moramo omeniti, da je v naših domačih uradnih in privatnih krogih vladalo ves čas naziranje, da bi bilo potrebno taka posestva izločiti, ker je to stanje pomenilo za uradne kroge balast, za posestva pa očitno škodo, tudi se je velikokrat podvzelo korake, da se to nepotrebno stanje odpravi, vendar pa brez uspeha. Zakaj? Zato, ker so tedanji odgovorni faktorji, ki so vodili usodo naroda in države v prvem desetletju naše osvoboditve, imeli vse druge skrbi, kakor da bi se posvetili temu najvažnejšemu in za najširše plasti naroda tako krvavo potrebnemu problemu agrarne reforme ter ustvarili smiselno in zdravo zakonsko osnovo. O da, od časa do časa so že posvečali svojo skrb in brigo tudi agrarni reformi, ampak samo v toliko in taki obliki, kolikor in kakor je prijalo njihovim strankarskim političnim avanturam. Kje sreča za narod in agrar, če bi še ob takih prilikah bili pozabili na narod in agrarno reformo.

**V nedeljo jutraj v svetišče;
po maši gremo na volišče!**

Perzija, delo za naše izseljence

Neki ljubljanski dnevnik je dne 31. marca t. l. objavil senzacionalno vest, da bi se po izjavah perzijskega konzula v Beogradu še lahko zaposlilo 5000 naših delavcev pri zgradbi železnice v Perziji.

Ta vest je povzročila med našimi brezposelnimi zelo živahno zanimanje in mnogo jih je prišlo kar v Ljubljano, da bi se jih odpremilo na delo v Perzijo. Vest o zaposlitvi naših delavcev v Perziji je prišla prav za prav preko Holandije. Tam je začetkom leta 1934 nabiral delavce zastopnik tvrdke »Brüder Redlich, Koutsch Nov. Bahar, 16. Teheran, Irak«, jih vzel s seboj v Perzijo, med katerimi je bilo tudi 20 naših reduciranih rudarjev. Tedanji minister socialne politike in narodnega zdravja, g. dr. Novak je tako spoznal, da bi se moglo precejšnje število naših brezposelnih delavcev odposlati v Perzijo na delo, ter je izposloval že takrat pri ministrstvu za zunanje zadeve v Beogradu postavitev jugoslovanskega konzula v Perziji. Konzul je bil res imenovan, pa še ne odposlan na svoje mesto in tako ta konzul še nima prilike izposlovati v Perziji za naše delavce predpisane delavske pogodbe. Izseljeniški komisariat je izdal nato dne 12. aprila 1935 glede zaposlitve naših delavcev v Perziji sledeče pojasnilo:

»U poslednje vreme neke su novine donele vest da mnogo naših radnika može nači zarade u Perziji na gradnji transperzijske železnice. Stoga su se mnogi obračali Iseljeničkom Komisarjatu u Zagrebu za informacije na koji bi način mogli doći do takove zarade. Upozoravaju se svi zainteresenti da na rad u Perziju mogu ići samo isključivo oni, koji imaju radni ugovor perzijskog poslodavca odoben po perzijskoj vladi. Lica koja imaju znanaca u Perziji, koji bi im mogli pribaviti takav ugovor, neka se obrate tim zancima. Bez spomenutog ugovora i odobrenja ne može nitko na rad u Perziju.«

Razno

★

Nekaj o opeklinah

Med telesnimi poškodbami, ki nas zadevajo skoro vsak dan, opeklina niso najbolj redke. Opeklina močno bole in strah, ki ga povzroča opeklina, ima dostikrat za posledico tudi druge bolezni.

Protiv opeklina rabijo ljudje že od nekdaj celo vrsto domačih sredstev: na opeklina polagajo pesek, pajčevine, zemljo, klej, šoto, mah in žaganje. Posebno zdravilna pa ta sredstva niso; učinkujejo le s tem, da branijo zraku dostop do opeklina. Isti učinek pa dosežemo z mastnim mazilom, ki ga z nožem ali z lopatico razmažemo na sušno platneno krpo.

Opeklina se izleči v razmerju svojega obsega do teže telesa: odrasel človek laže prestane precejšnjo opeklino kakor pa otrok.

Kdor se hudo opeče, naj miruje. Tudi mnogo vode naj pije poškodovanec, hrani naj se pa s sadjem, z mlekom in z zelenjavo. Meso ni dobro. Vedno pa je najbolje, če pravočasno pokličemo zdravnika, da opeklino strokovnjaško očisti in zaveže.

Spomenike prodajajo

V mestecu Columbus v državi Ohio (Združene države) so mestni očetje ugotovili, da se v občinski blagajni nahaja več pajčevin kakor denarja. Dolgo so premišljevali, kaj bi storili, da bi bilo narobe, dokler ni bistra glava našla ugodne rešitve.

Mesto Columbus je bogato spomenikov — nad 1000 kipov slavnih mož! Za te spomenike se pa danes živ krst več ne zmeni, občina pa ima z vzdrževanjem teh spomenikov prav znatne stroške. Zato je nekdo izmed mestnih očetov pred-

lagal, da bi bilo najbolje, če bi občina vse spomenike prodala na javni dražbi; za vsak spomenik bi se gotovo dobilo kakšnih 80 ali pa tudi 300 dolarjev-norcev, ki se za take bedarije zanimajo, nikoli ne zmanjka. Ta predlog je bil tudi sprejet...

Bogati starci

Ameriški časnikar Robert Pringsley je ugotovil v neki svoji knjigi, da imajo največja premoženja v Ameriki v rokah sami stari možje.

Najstarejši med njimi je 95letni John Rockefeller, ki ima svoje največje veselje nad tem, da sploh še živi; upravo svojega ogromnega premoženja, ki ga cenijo nad 600 milijonov dolarjev, je pa že zdavnaj izročil svojemu sinu.

Drugi »težki strice« iz Amerike je bivši finančni minister Zedinjenih držav Andrew Mellon. Ta je star 80 let. Njegovo premoženje je v dobi krize močno trpelo, cenijo ga pa še vedno na svojih 100 milijonov dolarjev. Ameriško javnost pa najbolj zanima proces, ki ga vodi ameriška davčna uprava proti Mellonu, ki ga dolži, da je precej premoženja zatajil, da mu ne bi bilo treba plačati toliko davkov.

Tudi »kralj avtomobilov« Henry Ford ni več mlad; star je danes 72 let. Koliko ima premoženja, še sam ne ve; to se ravna po tem, kakor pač gre kupčija z avtomobili.

Najbogatejši Amerikanec, Pierpont Morgan, je star 68 let. Tega cenijo na več ko 1 milijardo dolarjev. Ta mož pa danes prodaja vse, kar ima nepremičnega premoženja, ker hoče svoje premoženje pravočasno razdeliti med svoje dediče, da se reši morebitnih pravnih.

James-a Cougensa-a, nekdanjega Fordovega »kompanjona«, ki je sedaj star 63 let, pa cenijo na 200 milijonov dolarjev.

Mostovi iz svile

Nekaj mladih japonskih inženjerjev je zgradilo preko reke Numisha (na japonskem otoku Hokekaido) most iz čiste svile. Most je 35 metrov dolg. Svilene niti so tako pripravljene, da glede trdnosti na poteg nič ne zaostajajo za jeklom, so pa znatno cenejše od jekla. Oblast je uporabo tega mostu že dovolila. Kmalu pa bodo dogotovili še en most iz svile, ki bo 80 metrov dolg.

Telefonske govorilnice v vozovih cestne železnice so vpeljali v San Francisco. Ljudje, ki nikdar nimajo časa, se teh govorilnic prav radi poslužujejo, tako da so postavili v vozove, ki so v obratu na bolj obiskanih progah, kar po dve govorilnici.

Ladje iz papirja

hoče izdelovati inženjer Leeds; iznašel je namreč neko papirnatno maso, ki se je ne prime ne ogenj ne voda, ima pa vse lastnosti kovin. Inženjer je že napravil 12 metrov dolg model take ladje, ki se je baje dobro obnesel. Leeds išče sedaj kapitalista, ki bi mu omogočil izdelovanje prekoceanskih ladij iz te mase.

365 avtomobilov

ima milijonar Garrrian iz Chikaga, tako da se vsak dan na leto vozi z drugim avtomobilom. Garrriana so zaradi zapravljenosti enkrat že postavili pod skrbstvo. Svoje avtomobile ima spravljene v ogromni garaži, zaposluje pa 120 šoferjev in 120 mehanikov. Vsak njegov avtomobil pa je od druge tvrdke.

Zanimiv drobiž

V Angliji se zavaruje vedno več rodbinskih očetov za slučaj, če bi se jim rodili dvojčki ali trojčki.

V Švici imajo velik železniški most, ki ga vsako zimo razdenejo in spravijo, da ga plazovi ne podero.

Svetopisemski babilonski stolp je bil komaj polovico tako visok kakor je najvišji nebotačnik v Newyorku.

Med so poznali že stari Grki. Z medom so sladili jedi, ker še niso poznali sladkorja. Tudi vino so mešali z vodo, v kateri je bilo raztopljenega nekaj medu.

Cigani na Poljskem tvorijo nekako državo v državi. Vsakih 5 let si volijo svojega »kralja«, ki pa je vedno iz iste rodbine.

V Londonu imajo 64 ulic in trgov, ki nosijo ime soproga ranjke kraljice Viktorije Alberta.

Svetovni rekordi

V nekem strokovnem časopisu za promet beremo sledeče »rekorde«:

L. 1650: poštni voz — 7 kilometrov na uro;
l. 1730: poštni voz Berlin—Potsdam 10 km na uro;

l. 1830: ekspresni voz Pariz—Orléans 16 km na uro;

l. 1835: Železnica 30 km na uro;

l. 1882: brzovlak 63 km na uro;

l. 1933: Vlak Berlin—Hamburg 140 km na uro;

l. 1934: Motorni vlak 194 km na uro;

l. 1934: letalec Angelo 709 km na uro;

l. 1935: Campbell z avtom 443 km na uro.

Radio

Važnejši program Radio Ljubljane

od 5. do 12. maja 1935

Nedelja, 5. maja. 7.30: Kmetijska posvetovalnica (ing. Sadar Vinko) — 9.00: Versko predavanje.

Ponedeljek, 6. maja. 18.20: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna).

Torek, 7. maja. 18.00: Dva mlada harmonikarja in še mlajša napovedovalka.

Sreda, 8. maja. 18.20: Pogovor s poslušalci.

Četrtek, 9. maja. 19.00: Kmečki trio (Gregore, Nachförg, Stanko).

Petek, 10. maja. 18.20: Sprehodi po stari Ljubljani (dr. Andrejka Rudolf) — 20.00: Aljažev večer.

Sobota, 11. maja. 19.00: Zunanji politični pregled (dr. Jug).

Sejmi

5. maja: v št. Gothardu, Trbovljah, pri Sv. Barbari.

6. maja: v Novem mestu, Kranju, Vinici, Ormožu, Brežicah, Črni, Veržeju, Murski Soboti, Črenšovcih, Martjancih.

7. maja: v Šmarju, Sp. Kostrivnici, Dolnji Lendavi.

8. maja: v Zaverših, Ptuj, na Polju.

9. maja: v Toplicah, Sodražici, Turnišču.

11. maja: Senožečah.

Valute

1 ameriški dolar	Din 43'60
1 nemška marka	Din 17'56
1 švicarski frank	Din 14'21
1 angleški funt	Din 212'—
1 francoski frank	Din 2'90
1 češkoslovaška krona	Din 1'84
1 italijanska lira	Din 3'64

Vrednostni papirji

2½% Vojna škoda	Din 372—375
7% investicijsko posojilo	Din 75—76
7% Drž. hipotek. banka	Din 70—73
6% begluške	Din 65—66
4% agrarne	Din 46—48
7% Blair posojilo	Din 67—68
8% Blair posojilo	Din 78—80
Privilegirane agr. banke	Din 260—262

»SLAVIJA«

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA

v Ljubljani, Gosposka ulica 12 Telef. 2176, 2276

Podružnice: BEOGRAD, ZAGREB, SARAJEVO, OSIJEK, NOVI SAD in SPLIT

Najboljšo

modro galico

izdeluje tovarna

„Zorka“ v Subotici

po staroznanem ausiškem (Aussig-Ustje) načinu, ki je zajamčeno 98—99%, in najcenejša, ker se izdeluje v naši državi in se ne plača carine. Produkcija je pod stalnim nadzorstvom ministrstva poljoprivrede.

Dobavlja

**Kmetijska družba
v Ljubljani**
Kmetje in kmetice!

Kupujte svoje potrebščine samo pri tvrdkah, ki nudijo svoje blago v „Kmetiskem listu“!

EKONOM

I. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani

Kolodvorska ulica 7

(v lastni hiši)

Telefon interurban 25-06

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. supertofata, kalijove soli, Tomasove žindre, nitrofoskala, apnenega dušika, žitnega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne „Ilovac“, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke.

Izšle so

Blaž Mavrelve Camaraka pesmi po koroških ženitovanjskih običajih.

Dobijo se pri

HINKO SAX-U
v Mariboru

Posnemalnike, brzoparilnike

na obročna odplačila pri

„TEHNA“, Ljubljana
Mestni trg 25. — Sprejememo potnike!

**Moko, kuruzo, oves, riž, kavo, olje
vseh vrst semena kakor ostalo
špecerijsko blago**

Zaloga stavbnega materiala kakor: cementa, strešne in zidne opeke od priznane tovarne Bohn, lepenke, žebeljev, betonskega železa, apna ter vseh v zidarsko stroko spadajočih predmetov

Velika izbira vseh vrst manufakturnega blaga po najugodnejših cenah nudi znana vpeljana trgovina

A. Jeglič

POLEG KOLODVORA V LESCAH PRI BLEDU

Zaloga vsakovrstnih umetnih gnojil z navodili brezplačno!

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica števil. 1

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzojavi: „Kmetiski dom“. Ziro rač.: Narodna banka

VLOGE na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. // **JAMSTVO ZA VSE VLOGE** presega večkratno vrednost vlog. // Strankam nudi brezplačno pošne položnice za nalaganje denarja. // Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso brez prekinjenja obrestovanja. // **POSJILA** daje proti poroštvo, na vknjižbo in proti zastavi vrednostnih papirjev ter kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. // **OSKRBUJE**: Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje. **PRESKRBUJE**: Čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta. // **BLAGAJNISKE URE**: Ob delavniških od 8—12¹/₂, in od 3—4¹/₂, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12¹/₂, ure.

 Podružnici: **KAMNIK — MARIBOR**

 Stanje vlog: **Din 35.000.000**—

 Rezerve: **Din 1.300.000**—